

MINISTERIE VAN DEFENSIE

Militaire Inlichtingendienst

Postbus 20701
2500 ES 's-Gravenhage

Telefoon 070 - 3 18 73 87
Telefax 070 - 3 18 79 51

Aan:

Zie verzendlijst

Uw brief	Uw kenmerk	Ons nummer	Datum
		DIS/96/12.13.4/961	09 april 1996

Onderwerp: Joegoslavië: recente ontwikkelingen
(nr 22/96)

1. Hierbij doe ik U toekomen een notitie over de recente ontwikkelingen in het voormalige Joegoslavië.
2. Zonder bijlage is deze brief ongerubriceerd.

Hoofd Militaire Inlichtingendienst,

v.d.

mr J.C.F. Knapp
Brigade-generaal

Bijlagen
één (1)

Bezoekadres
Kalvermarkt 28
's-Gravenhage

Doorkiesnummer
070 - 318 8004

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden

[REDACTED]

VERZENDLIJST behorende bij brief MID nr. DIS/96/12.13.4/961 d.d. 09 april 1996

AAN:

Ministerie van Algemene Zaken
t.a.v. Coördinator van de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten

Hoofd Binnenlandse Veiligheidsdienst
t.a.v. Dhr. [REDACTED]

Ministerie van Buitenlandse Zaken
t.a.v. plv DGPZ

NL-HPMV NAVO-Brussel

IMS/INT DIV, t.a.v. kol [REDACTED] d.t.v. HPMV

INTERN:

HMID
HACIV t.a.v. BCI
HAI
HBMA
IFOR-cel
Archief

Bijlagen
één (1)

Bezoekadres
Kalvermarkt 28
's-Gravenhage

Doorkiesnummer
070 - 318 8004

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden

[REDACTED]

MINISTERIE VAN DEFENSIE

MILITAIRE INLICHTINGEDIENST/CO

Afdeling Inlichtingen

ONTWIKKELINGEN IN DE VOORMALIGE JOEGOSLAVISCHE FEDERATIE

22/96

(Afgesloten 091200A APR 1996)

Conclusie/voorzicht

De Bosnische oppositie heeft eens te meer de vrees geuit dat de drie grootste, op etnische leest geschoeide partijen de verkiezingen zullen winnen, en dat daardoor de basis zal worden gelegd voor een toekomstige verdeling van het land langs etnische lijnen.

Regeringsgetrouwe Moslims in Bihac en omgeving vrezen dat door de terugkeer van Abdic-aanhangers het gezag van de regering in Sarajevo zal worden ondergraven. Dit zou in het belang zijn van de Kroatische regering, waarmee Abdic goede betrekkingen onderhoudt.

De komst van de extreem-nationalistische Servische militie-leider Arkan naar Kosovo zal naar verwachting leiden tot een verscherping van de etnische spanningen in dat gebied.

Bosnië-Herzegovina

Bosnisch-Servische media hebben gemeld dat Bosnische (Moslim-)troepen vorige week een dorp ten noorden van Sarajevo hebben geplunderd. Het betrof een voormalig Servische plaats, waarover kort tevoren het Bosnische regeringsgezag was hersteld. Opmerkelijk was de Servische melding dat de betreffende troepen waren gekleed in Amerikaanse uniformen. Vermoedelijk passen deze berichten in het kader van het streven van de Bosnisch-Servische leiding om te onderstrepen dat het, in weerwil van verklaringen van Bosnische zijde, voor Serviërs niet veilig is om onder Bosnisch gezag te leven. Daarbij wordt onder meer gewezen op de ongeregelde heden die zich kort na de overdracht van de "Servische" wijken van Sarajevo hebben voorgedaan. Opmerkelijk is daarbij de melding van het gebruik van Amerikaanse uniformen. Dit aspect wordt waarschijnlijk vooral benadrukt om Amerikaanse partijdigheid ten gunste van de Moslims te suggereren.

Vorige week heeft in Tuzla een bijeenkomst plaatsgevonden van vertegenwoordigers van een groot aantal oppositiepartijen uit diverse delen van Bosnië-Herzegovina. Bij die gelegenheid werd de vrees uitgesproken dat algemene verkiezingen onder de huidige omstandigheden niet de wil van het Bosnische volk zullen weergeven en slechts de positie van de leidende partijen zouden versterken. De betreffende bijeenkomst was opmerkelijk omdat niet alleen vertegenwoordigers van oppositiepartijen uit de Federatie uitgenodigd (en aanwezig) waren, maar ook uit de Bosnisch-Servische republiek (RS).

Tuzla is gedurende de afgelopen jaren één van de weinige plaatsen in Bosnië-Herzegovina geweest waar alle drie bevolkingsgroepen bij het plaatselijke bestuur betrokken zijn gebleven.

Met name in de Moslim-Kroatische Federatie (MKF) is door de oppositie de stelling geuit dat de drie belangrijkste, op etnische leest geschoeide, partijen in Bosnië-Herzegovina (de HDZ voor de Kroaten, de SDA voor de Moslims en de SDS voor de Serviërs) de kansen van de andere partijen op een goed verkiezingsresultaat proberen te minimaliseren, vooral doordat zij de toegang tot de media monopoliseren. Daardoor zouden de kansen op een opdeling van het land aanzienlijk worden vergroot. Kennelijk wil de betreffende oppositiepartijen -die overigens over een marginale aanhang beschikken- deze ontwikkeling trachten tegen te gaan door de krachten zo veel mogelijk te bundelen. Het is echter twijfelachtig of zij daartoe op korte termijn in staat zullen zijn.

De Servische president Milosevic heeft in een televisierede verklaard dat Banja Luka op termijn de hoofdstad van de RS dient te worden. Met deze uitspraak neemt Milosevic openlijk stelling tegen zijn Bosnisch-Servische ambtgenoot en rivaal Karadzic, die juist heeft bepleit om Pale tot Bosnisch-Servische hoofdstad uit te roepen. De reden daarvoor is dat Karadzic zelf, evenals de meeste andere Bosnisch-Servische leiders, uit Pale afkomstig is. Genoemde uitspraak geeft eens te meer aan dat Milosevic in zijn streven de machtsbasis van Karadzic te ondergraven, onder meer gebruik wil maken van de onvrede die in Banja Luka bestaat over de persoon en het beleid van Karadzic. Overigens kan uit Milosevic's woorden ook worden opgemaakt dat hij ervan uitgaat dat de RS vooralsnog een afzonderlijk land zal blijven, terwijl Karadzic (in overeenstemming met de Grondwet van de RS) juist een spoedige aansluiting bij "Joegoslavië" bepleit.

Er is sprake van spanningen tussen de Moslims in Bihac en omgeving. Deze lijken te worden veroorzaakt door de terugkeer van aanhangers van het voormalige Bosnische presidiumlid Abdic uit het vluchtelingenkamp Kupljensko naar hun oorspronkelijke woonplaats. Abdic heeft te kennen gegeven deel te zullen nemen aan de komende verkiezingen in Bosnië-Herzegovina. Met name onder de bevolking van west-Bosnië geniet hij nog steeds veel aanzien. Als gevolg daarvan zien de regeringsgetrouwe Moslims in west-Bosnië hem als een potentiële bedreiging voor het gezag van Sarajevo in Bihac en omgeving. Zoals bekend heeft Abdic geruime tijd een opstand tegen de Bosnische regering geleid en onderhoudt hij ook nauwe betrekkingen met de Kroatische regering. Vermoedelijk zullen de spanningen tussen de Moslims in west-Bosnië verder toenemen naarmate meer Abdic-aanhangers terugkeren vanuit Kupljensko, dat uiterlijk op 1 mei a.s geheel zal worden gesloten.

Kroatië

Het Kroatische ministerie van Binnenlandse Zaken heeft gisteren bekend gemaakt een groep Bosniërs te hebben gearresteerd, die ervan worden verdacht terroristische aanslagen in Kroatië voor te bereiden. Indien de betreffende melding juist is en er inderdaad aanslagen werden beraamd, houdt dit voornemen waarschijnlijk verband met de wrijvingen tussen Kroaten en Moslims in Bosnië-Herzegovina. Laatstgenoemden beschuldigen de Kroaten ervan de samenwerking in het kader van de MKF ondergeschikt te maken aan het streven naar exclusief Kroatische gebieden in Bosnië-Herzegovina. Vele Moslims zien de Kroatische regering en president Tudjman als het brein van dit streven. Zonder

enige twijfel zal het betreffende bericht (ongeacht de juistheid ervan) door de Kroatische propaganda worden aangewend om het wantrouwen tegen de uiteindelijke intenties van de Bosnische Moslims te onderbouwen.

Servië/Montenegro

De extreem-nationalistische militieleider Arkan heeft de etnische Albanezen in Kosovo opgeroepen loyaal te zijn aan de Servische staat en de wetten van die staat te gehoorzamen. Hij gaf aan te spreken als leider van de "Partij voor Servische eenheid" (SSJ) en onderstreepte dat, indien deze partij de verkiezingen in Kosovo zou winnen, alle "deloyale" Albanezen het gebied zullen moeten verlaten. Deze uitspraken bevestigen eerdere berichten dat Arkan zijn activiteiten van oost-Slavonië naar Kosovo wil verleggen. Zijn genoemde uitspraken wijzen er bovendien op dat hij beoogt zijn politieke activiteiten in Servië weer op te nemen. Arkan grijpt klaarblijkelijk terug op Servische voorstellen voor een deportatie van separatistische Kosovo-Albanezen, al dan niet in combinatie met een verdeling van dat gebied tussen Servië en Albanië. In ieder geval lijkt de kans groot dat de komst van Arkan naar Kosovo een verscherping van de etnische spanningen in dat gebied tot gevolg zal hebben.